

השלישי, דכתיב ותוצא הארץ פדין נראו בארץ. עת הזמיר הגיע, דא יום רביעי דהיה ביה זמיר עריצים, מארת חסר. וקול התור, דא יום חמישי, דכתיב ישרצו המים וגו' למעבד תולדות. נשמע, דא יום ששי דכתיב נעשה אדם. דהיה עתיד למקדם עשיה לשמיצה, דכתיב (דף א ע"ב) הכא נעשה אדם, וכתיב התם נעשה ונשמע. בארצנו, דא יום שבת דאיהו דוגמת ארץ החיים. (שהוא עולם הבא. עולם הנשמות עולם הנחמות).

שכתוב ותוצא הארץ, אז נראו בארץ. עת הזמיר הגיע - זה היום הרביעי שהיה בו זמיר עריצים, מארת חסר. וקול התור - זה היום החמישי, שכתוב ישרצו המים וגו', לעשות תולדות. נשמע - זה היום הששי, שכתוב נעשה אדם, שהיה עתיד להקדים עשיה לשמיצה, שכתוב כאן נעשה אדם, וכתוב שם נעשה ונשמע. בארצנו - זה יום השבת, שהוא דגמת ארץ החיים (שהוא עולם הבא, עולם הנשמות, עולם הנחמות).

(ג"א דבר אחר) הנצנים אליו אנון אבהן דעאלו במחשבה ועאלו בעלמא דאתי ואתגניזו תמן. ומתמן נפקו בגניזו ואטמירו גו (ג"א בהו) נביאי קשוט. אתיליד יוסף ואטמירו ביה, עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן, וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן. ואימתי אתחזון, בשעתא דאתגלי קשת בעלמא. דהא בשעתא דקשת אתחזי כדין אתגלון אנון, ובההיא שעתא עת הזמיר הגיע עדן לקצץ חיבין מעלמא. אמאי אשתזיבו, בגין דהנצנים נראו בארץ, ואלמלא דנראו לא אשתארוון בעלמא, ועלמא לא אתקים. ומאן מקים עלמא וגרים לאבהן דאתגלון, קל ינוקי דלעאן באורייתא, ובגין אנון רביין דעלמא, עלמא אשתזיב. לקבליהון, (שיר השירים א) תורי זהב נעשה לך, אליו אנון ינוקי רביין עולמין דכתיב, (שמות כ"ה) ועשית שנים פרוכים זהב.

(ג"א דבר אחר) הנצנים - אלו הם האבות שנקנסו במחשבה ונכנסו לעולם הבא ונגנזו שם, ומשם יצאו בגניזות ונסתרו בתוך נביאי האמת. נולד יוסף ונטמנו בו. נכנס יוסף לארץ הקדושה והציב אותם שם, ואז נראו בארץ ונגלו שם. ומתי הם נראו? בשעה שהתגלתה הקשת בעולם. שהרי בשעה שנוראית הקשת, אז הם מתגלים, ובשעה ההיא עת הזמיר הגיע לקצץ את הרשעים מן העולם. למה נצלו? משום שהנצנים נראו בארץ, ואלמלא שנראו, לא היו נשארים בעולם, והעולם לא היה מתקיים. ומי מקים את העולם וגורם לאבות להתגלות? קול התינוקות שעוסקים בתורה. ובגלל אותם התינוקות של העולם, העולם נצל. פנגדם (שיר א) תורי זהב נעשה לך, אלו הם תינוקות ילדים עלמים, שכתוב (שמות בה) ועשית שנים פרוכים זהב.

בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה. ומאן איהו, פתח עינים. ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא דקימא לשאלה.

בראשית. רבי אלעזר פתח, (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו מרום עיניכם, לאיזה מקום? למקום שכל העינים תלויים בו, ומי הוא?